

Antwoordnota

Ontwerp Omgevingsprogramma en Ontwerp Omgevingsverordening

Inhoud

Inleiding	2
Inspraakreacties	4
Ingekomen zienswijzen 7 ^e wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012	17
Ambtshalve aanpassingen	18

Inleiding

Op 17 juli 2017 hebben Provinciale Staten van Flevoland besloten tot een beleidsarme omzetting beleid en regelgeving fysieke leefomgeving. Op 11 juli 2018 zijn de ontwerp Omgevingsverordening en het ontwerp Omgevingsprogramma door Provinciale Staten vastgesteld.

De ontwerpen hebben van 13 augustus tot en met 24 september 2018 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Daarnaast zijn de ontwerpen toegezonden aan alle betrokken overheidsorganen en belangenorganisaties. In deze antwoordnota wordt ingegaan op de ontvangen inspraakreacties en de hieruit voortvloeiende aanpassingen voor de plannen. Voorts worden in deze antwoordnota ook ambtshalve aanpassingen aangegeven die noodzakelijk zijn om enkele onjuistheden en onduidelijkheden in het ontwerp op te lossen.

In deze antwoordnota wordt eveneens ingegaan op de ontvangen reactie op het ontwerp van de 7^e wijziging van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 (hierna: 7^e wijziging). De 7^e wijziging wordt vanwege het integreren van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 in de Omgevingsverordening, verwerkt in de Omgevingsverordening. Provinciale Staten hebben het ontwerp van de 7^e wijziging op 19 september 2018 vastgesteld. Het ontwerp heeft gedurende de periode van 4 oktober 2018 tot en met 14 november 2018 ter inzage gelegen.

Binnengekomen reacties:

	Organisatie	Datum brief	Registratienummer
1	Gemeente Zeewolde	06/09/2018 20/09/2018	2299557 2308073
2	TenneT TSO B.V.	06/09/2018	2304344
3	Gemeente Noordoostpolder	28/09/2018	2315420
4	N.V. Nuon Energy	21/09/2018	2309156
5	Nuon Wind Development B.V., mede namens SwifterwinT B.V. (Windplanblauw)	21/09/2018	2309157
6	Windpark Zeewolde	18/09/2018	2309158
7	Rijksvastgoedbedrijf	20/09/2018	2308075
8	Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V.	24/09/2018	2309984 (fax) 2311959 (brief, aangetekend)
9	Schoemaker Advocaten	20/09/2018	2308068 (aangetekend) 2309942
10	Nederlandse WindEnergie Associatie	20/09/2018	2315487
11	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	24/09/2018	2310150 (bijlage) 2310151 (brief)
12	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	24/09/2018	2310328
13	Waterschap Zuiderzeeland (7 ^e wijziging VFL 2012)	08/11/2018	2335369

Naast de formele ter inzage legging hebben we de ontwerpstukken ook informeel voorgelegd aan de gebiedspartners. Zij hebben de mogelijkheid gekregen om vanuit hun werkervaring te reageren op de ontwerpstukken: is het voldoende beleidsarm, is het voldoende duidelijk geformuleerd, mist er een onderwerp, is het handhaafbaar, etc. Ook opmerkingen of tips om tot verdere verbetering te komen, waren van harte welkom.

Van de volgende partijen zijn informele reacties ontvangen. Waar deze opmerkingen hebben geleid tot aanpassingen zijn deze opgenomen bij de ambtshalve aanpassingen:

- Provincie Overijssel
- Provincie Noord-Brabant
- Gemeente Almere
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Rijkswaterstaat Midden Nederland
- Gemeente Urk
- Waterschap Zuiderzeeland
- Pondera Consult

Inspraakreacties

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Indiener zienswijze: gemeente Zeewolde		
Stedelijk gebied: er wordt ingestemd met de ontwerp-tekst. Het standpunt m.b.t. permanente bewoning recreatiewoningen sluit aan op het beleid en collegeprogramma 2018-2022.	De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee
M.b.t. arbeidsmigranten wordt ervan uitgegaan dat het provinciaal beleid ruimte biedt aan tijdelijke oplossingen in het buitengebied zonder toepassing van het experimentenkader. Het streven is deze arbeidsmigranten te huisvesten nabij stedelijk gebied (Omgevingsvisie 2020-2025).	Huisvesting van arbeidsmigranten betreft een stedelijke functie. Omdat het arbeidsmigranten betreft zijn daar bijzonderheden aan gekoppeld. Stedelijke functies mogen in en aansluitend aan bestaand stedelijk gebied worden gerealiseerd. Voor andere oplossingen blijft maatwerk nodig.	nee
Natura 2000. De 'ja, mits' houding van de provincie en een meedenkende houding wordt gewaardeerd bij ontwikkelingen in of nabij NNN en de toepassing van de Natura 2000.	Dank voor het compliment.	nee
Kaart provinciale wegen bij artikel 15.2 : het wegdeel tussen de rotondes Spiekweg/Horsterweg en Spiekweg/Kruisboog is eigendom van de gemeente.	Deze weg is inderdaad eigendom van de gemeente.	ja, kaart wordt aangepast
De gemeente vindt het jammer dat zij niet meegenomen is in het proces van de beleidsarme omzetting en dat er op dit moment geen ruimte is voor beleidsaanpassingen, met name op het gebied van energie en duurzaamheid. De gemeente vraagt bij de herziening van beleid mee te praten.	Het betreft hier een beleidsarme omzetting, waarin geen ruimte is voor nieuwe beleid. Uiteraard wordt de gemeente betrokken op het moment dat beleid herzien wordt.	nee
Het onderwerp zon is niet opgenomen in het ontwerpplan. De gemeente geeft (nogmaals) aan dat het gestelde maximum aan het aantal hectaren zonneparken belemmerend is voor gemeenten.	Het betreft een beleidsarme omzetting, waarin geen ruimte is voor nieuw beleid. De Structuurvisie zon is op 18 juli 2018 vastgesteld door Provinciale Staten en de ontwerpstukken van de beleidsarme omzetting op 11 juli 2018. Daardoor is in het ontwerpomgevingsprogramma en de ontwerpomgevingsverordening	ja, de Structuurvisie zon wordt opgenomen in Omgevingsprogramma (hoofdstuk 6.1.2.2). In de Omgevingsverordening wordt zon ook opgenomen (titel 2.2).

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
	<p>niets opgenomen over de ontwikkeling van grondgebonden zonneparken in het landelijk gebied.</p> <p>Om beleid voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te bundelen wordt de Structuurvisie zon integraal opgenomen in het definitieve Omgevingsprogramma.</p> <p>Daarnaast wordt n.a.v. toezeggingen aan Provinciale Staten de Structuurvisie zon verwerkt in de Omgevingsverordening (maximum aantal hectares en tijdelijkheid van 25 jaar). Het maximum aantal hectares zonneparken komt overigens voort uit de berekeningen van de opgave voor Energie.</p>	
<p>Er is geen eenduidigheid in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma omtrent mogelijkheden voor exploratie en winning van fossiele brandstoffen. Indien dit niet wordt uitgesloten, lijkt dit in directe tegenstelling tot de opgave Energietransitie te zijn. Verzoek om hierover duidelijkheid te verschaffen in lijn met alle belangen en Flevoprincipes.</p>	<p>In de Omgevingsvisie staat dat we op weg zijn om in 2050 geen fossiel gas meer te gebruiken in huizen en bedrijven. In het Omgevingsprogramma staat dat de provincie geen medewerking verleend aan de winning van schaliegas en aan de berging van radioactief afval. Aan de winning van olie en gas uit conventionele voorkomens wordt alleen meegewerkt als er geen onevenredige schade wordt toegebracht aan de leefomgeving. Uiteraard hebben duurzame bronnen de voorkeur.</p>	<p>ja, de zin "uiteraard hebben duurzame bronnen de voorkeur" wordt toegevoegd aan par. 5.6 benutten bodem.</p>

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Indiener zienswijze: TenneT TSO B.V.		
<p>TenneT vraagt aandacht voor de belangen van leveringszekerheid van het landelijk hoogspanningsnet. Specifiek wordt gevraagd bij plaatsing van windturbines, het toestaan van zonneparken, natuurontwikkeling en ontgrondingsactiviteiten rekening te houden met deze belangen en mogelijke beperkingen. Daarnaast wil TenneT graag in overleg met initiatiefnemers om voorwaarden en mogelijkheden te bespreken. Tenslotte vraagt TenneT de provincie om opgenomen te worden als vooroverlegpartner.</p>	<p>Het Omgevingsprogramma gaat niet over concrete ontwikkelingen. Uiteraard zal de provincie bij ontwikkelingen en concrete locatiekeuzes de hiervoor geldende procedures zoals het betrekken van alle belanghebbenden, het organiseren van inspraak, en zorgvuldige besluitvorming hanteren. Een verplichte adviesrol wordt niet opportuun geacht, mede gelet op de reeds van toepassing zijnde rijksregelgeving in de buurt van hoogspanningsverbinding of -kabel.</p>	<p>nee</p>
Indiener zienswijze: gemeente Noordoostpolder		
<p>Onduidelijk is welk beleid blijft bestaan en welke wordt vervangen (ref. beleidsregel kleinschalige activiteiten in het landelijk gebied). Wenselijk is om actuele lijst op te nemen met daarin beleidsregels, experimentenkaders en ander beleid.</p>	<p>We werken momenteel aan een website waarop een overzicht komt te staan van al het actuele beleid en regels.</p>	<p>nee</p>
<p>Abstractieniveau loopt sterk uiteen (b.v. mobiliteit vs. andere thema's).</p>	<p>Het abstractieniveau loopt inderdaad uiteen. Dat is het gevolg van het grote verschil tussen de documenten die zijn samengevoegd. Het voornemen is om dit bij komende herzieningen meer met elkaar in lijn te brengen.</p>	<p>nee</p>

Antwoordnota Ontwerp Omgevingsprogramma en Ontwerp Omgevingsverordening

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Verzoek om nieuw beleid van de gemeente Noordoostpolder waar Provincie Flevoland al eerder een positief advies over heeft gegeven, ook op te nemen. Niet alleen huidig beleid, maar ook toekomstig beleid. Juridisch geeft het een vreemde lijn om dit niet op te nemen, omdat het Omgevingsprogramma van de provincie Flevoland straks een recentere datum heeft dan bestemmingsplannen van de gemeente Noordoostpolder.	Dit Omgevingsprogramma betreft een beleidsarme omzetting van het huidige provinciaal beleid. Nieuw beleid en gemeentelijk beleid worden daarin niet meegenomen. Indien de provincie eerder positief advies heeft gegeven over nieuw beleid van de gemeente Noordoostpolder dan betreft dit een beleidsrijke omzetting en valt dit buiten de reikwijdte van deze omzetting.	nee
De aanpassing die Provincie Flevoland maakte voor het PARk gebied van Werelderfgoed Schokland staat nog niet op de kaart van de Omgevingsverordening. (Stond wel in "oude" Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012)	Bij de Omgevingsverordening zit wel de juiste kaart, conform besluitvorming in 2015 toen de aanpassing is geformaliseerd.	nee
Marknesse graag toevoegen aan de beschrijving en kaart van het glastuinbouwgebied	De locatie Luttelgeest omvat de omgeving van Luttelgeest en loopt door tot Marknesse. In die optiek is voorstelbaar dat gesproken wordt over de locatie Luttelgeest/Marknesse in plaats van de locatie Luttelgeest.	Waar de locatie Luttelgeest staat vermeld, wordt dit vervangen door de locatie Luttelgeest/Marknesse.
M.b.t. de terminologie van wederopbouwgebieden graag de officiële benamingen aanhouden. Het helpt bij goed begrip van de teksten, ook bij een juridische uitleg ervan.	Met de Visie Erfgoed en Ruimte heeft het Rijk in 2011 Nagele en de Noordoostpolder respectievelijk aangewezen als wederopbouw woonkern en wederopbouw landelijk gebied van nationaal cultuurhistorisch belang voor de periode 1940-1965. Om verkeerde benamingen te voorkomen wordt de verwijzing naar de Rijksvisie uit het provinciale beleid gehaald.	ja, de verwijzing naar de Rijksvisie zal worden verwijderd omdat dit geen provinciaal beleid betreft.
De strookkant aan de oostkant van de Noordoostpolder, langs het oude land, is geen open gebied maar juist een zeer besloten landschap.	De tekst in de legenda klopt inderdaad niet. Dit zal worden aangepast.	Dit leidt tot het aanpassen van de tekst in de legenda.3: voormalige Zuiderzeekustlijn

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
De kaarten met provinciale vaarwegen kloppen niet met oude kaarten (b.v. afwezigheid Kadoelermeer). Ook door de hogere schaal waarin is getekend is minder duidelijk waar de grenzen lopen.	De kaart zal worden aangepast. Het is correct dat het Kadoelermeer en Vollenhovermeer/kanaal niet is opgenomen. Dit zal alsnog worden toegevoegd.	De kaart zal worden aangepast. De kaart zal echter niet gedetailleerd worden vormgegeven. De kaart is er puur voor bedoeld om te laten zien welke vaarwegen bij de provincie Flevoland behoren, maar is niet bedoeld om te laten zien waar de grenzen precies lopen of dat bij de vaarweg ook de beheerstroken behoren.
Bestaand beleid over schaliegas is niet consequent in Omgevingsprogramma. Verzoek om het beleid van Provincie Flevoland om 'geen winning van fossiele brandstoffen toe te staan' in alle stukken te laten terugkomen.	Regels over schaliegas staan in de verordening. Het beleid staat in het Omgevingsprogramma par. 6.1.1.1. schaliegas.	ja, de tekst van het Omgevingsprogramma over winningen van fossiele brandstoffen wordt verduidelijkt.
Indiener zienswijze: N.V. Nuon Energy		
Verzoek om het woordje "openbaar" te schrappen uit art. 14.3, eerste lid, aanhef en onder e van de Omgevingsverordening. O.g.v. dit artikel geldt de vrijstelling alleen voor wegen die openbaar zijn. Bij wind- en zonneparken is hiervan vrijwel nooit sprake, omdat installaties en omliggende gronden vanwege veiligheid niet openbaar zijn. Verzoek om het woordje "onherroepelijk" te schrappen. Het is logischer om aan te sluiten bij de systematiek van WRO en WABO, waarbij inwerkingtreding van het besluit bepalend is.	De ingediende zienswijze geeft aanleiding voor het aanpassen van dit onderdeel van de verordening.	ja, het woord openbaar zal worden geschrapt uit dit artikel. Ook het woordje onherroepelijk wordt geschrapt.
Indiener zienswijze: Nuon Wind Development B.V., mede namens SwifterwinT B.V. (Windplanblauw)		
Verzoek om het woordje "openbaar" te schrappen uit art. 14.3, eerste lid, aanhef en onder e van de Omgevingsverordening. Voor de belangen die de Omgevingsverordening wil beschermen doet niet ter zake of wegen openbaar zijn. Verzoek om het woordje "onherroepelijk" te schrappen. Het is logischer om aan te sluiten bij de systematiek van WRO en WABO, waarbij inwerkingtreding van het besluit bepalend is.	De ingediende zienswijze geeft aanleiding voor het aanpassen van dit onderdeel van de verordening.	ja, het woord openbaar zal worden geschrapt uit dit artikel. Ook het woordje onherroepelijk wordt geschrapt.

Antwoordnota Ontwerp Omgevingsprogramma en Ontwerp Omgevingsverordening

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Indiener zienswijze: Windpark Zeewolde		
Activiteiten van windparken zijn niet "openbaar" en vallen derhalve niet onder de vrijstelling van art. 14.3 lid 2 sub e. Verzoek om dit aan te passen om aanvraag van een extra (onnodige) vergunning, meer regels en hogere administratieve lasten te voorkomen.	De ingediende zienswijze geeft aanleiding voor het aanpassen van dit onderdeel van de verordening.	ja, het woord openbaar zal worden geschrapt uit dit artikel.
Indiener zienswijze: Rijksvastgoedbedrijf		
Er wordt zowel in het Omgevingsprogramma als in de Omgevingsverordening is geen aandacht besteed aan Defensie belangen en de ruimtelijke gevolgen. Laagvlieggebied: over het oostelijke deel van Oostelijk Flevoland wordt geoefend met helikopters. Graag dit opnemen incl. kaart aanpassing (zie bijlage Area GLV VIII). Beperkingen nabij Zend- en ontvanginstallaties: Ten noordwesten van Zeewolde bevindt zich het Defensie Antennepark Zeewolde. Ter voorkoming van verstoring zijn beperkingen van toepassing om bouwwerken hoger dan 22 meter niet toe te staan (Barro en Rarro). Graag dit opnemen incl. kaart aanpassing, alsmede een globale beschrijving van geldende restricties voor het ruimtegebruik. Radarverstoringgebied: Het plangebied van de beide documenten is gelegen in het radarverstoringgebied van de Defensieradars van Nieuw Milligen, Wier, Leeuwarden, Herwijnen en Soesterberg. Ter voorkoming van verstoring zijn beperkingen van toepassing voor de bouw van windturbines hoger dan een bepaald vastgesteld aantal meters (vastgelegd in Barro en Rarro). Graag dit opnemen incl. kaart aanpassing, alsmede een globale beschrijving van geldende restricties voor het ruimtegebruik.	Het betreft hier een beleidsarme omzetting van provinciaal beleid en regelgeving. Het verzoek komt neer op het kopiëren van rijksbeleid en regelgeving in provinciale regelgeving. Een dubbele regeling is regeltechnisch ongewenst.	nee

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Indiener zienswijze: Wijkamp & Keulers Advocaten Belastingkundigen B.V.		
<p>Belanghebbenden zijn eigenaar van twee windturbines gesitueerd binnen het windgebied en projectgebieden. Zij kunnen zich niet verenigen met de locatie van de plaatsingszone nabij hun turbines en vinden het onbegrijpelijk dat bestaande windturbines binnen het projectgebied niet binnen het plaatsingsgebied vallen en daarom gesaneerd zouden moeten worden. Hogere opbrengst van nieuwe turbines wordt betwijfeld en is in strijd met de doelstelling om 6000 MW windenergie op land te realiseren. Ook zijn de nieuwe turbines zonder staatssteun niet op rendabele wijze te stichten of exploiteren. Dit i.t.t. windturbines van belanghebbenden wat milieudoelstellingen ten goede komt (vergroting aanbod > gunstige prijsvorming consument). De opgenomen instructies voor bestemmingsplannen zijn daarom in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zorgvuldigheidsbeginsel en evenredigheidsbeginsel) wat planschade, vermogensschade en bijkomende schade (artikelen 40 e.v. Ontheffingswet) kan opleveren voor belanghebbenden. Verzoek om hiermee rekening te houden.</p>	<p>De voorliggende aanpassing van de verordening betreft een beleidsarme omzetting van het huidige beleid om straks beter in te spelen op de komst van de Omgevingswet. De keuze voor de locaties van de plaatsingszones kent haar oorsprong in de structuurvisie "Regioplan Windenergie" en zijn eerder juridisch vastgelegd in de 5e wijziging van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012. Bovendien is op basis van het Regioplan een Rijksinpassingsplan voor het windpark Zeewolde vastgesteld waarin de belangen van de indiener zijn meegewogen. Het past niet binnen het karakter van de voorliggende aanpassing van de verordening om de locaties van de plaatsingszones te heroverwegen.</p>	<p>nee</p>
Indiener zienswijze: Schoemaker Advocaten		
<p>De verhouding tussen Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma is onduidelijk.</p>	<p>De Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma zijn beide beleidsdocumenten van de provincie. Het programma kan uitwerkingen van de visie bevatten, maar ook eigen beleidsonderwerpen.</p>	<p>In de inleiding van het programma zal de relatie met de Omgevingsvisie nader worden uitgelegd.</p>

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
<p>M.b.t. werklocaties en bedrijventerreinen wordt volstaan met een verwijzing naar bestaande beleidsdocumenten (Ruimtelijke Visie Werklocaties Flevoland, Structuurvisie Werklocaties en Beleidsregel Locatiebeleid stedelijk gebied. Deze beleidsdocumenten lijken tegenstrijdige standpunten te bevatten.</p>	<p>Dit betreft een beleidsarme omzetting van het provinciaal beleid m.b.t. werklocaties en bedrijventerreinen. Conform de veranderagenda van de Ruimtelijke Visie Werklocaties Flevoland zal het provinciaal beleid t.a.v. werklocaties worden geactualiseerd. Daarbij zullen de genoemde punten worden meegenomen.</p>	<p>nee</p>
<p>Vestiging van nieuwe functies op het gebied van detailhandel op bedrijventerreinen dient zorgvuldig afgewogen te worden om de kwaliteit van de binnensteden/verzorgingsstructuur in wijken te kunnen waarborgen. Belanghebbenden verzoeken vestiging van zelfstandige detailhandel op bedrijventerreinen uit te sluiten of aan strikte banden te leggen.</p>	<p>Uitgangspunt van de provincie is dat de detailhandelstructuur niet duurzaam wordt aangetast. Er dient zoveel mogelijk te worden aangesloten op bestaande detailhandelconcentraties. Als dat niet mogelijk is, zal op plekken in of aansluitend aan bestaande bebouwde gebieden ruimte worden geboden. Hierbij zal moeten worden voldaan aan het motiveringsvereiste van de Ladder voor duurzame verstedelijking.</p>	<p>nee</p>
<p>In de Omgevingsverordening ontbreken instructieregels voor gemeenten over het verbieden/aan banden leggen van vestiging van zelfstandige detailhandel op bedrijventerreinen en andere perifeer gelegen locaties.</p>	<p>Het betreft een beleidsarme omzetting. De Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 bevat ook geen instructieregels.</p>	<p>nee</p>

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
Indiener zienswijze: Nederlandse WindEnergie Associatie		
Verzoek om artikel 2.6 van de Omgevingsverordening zodanig te wijzigen dat regio's en gemeenten de mogelijkheid krijgen om in overleg met de provincie nieuwe projecten buiten de nu vastgestelde windgebieden te ontwikkelen	De voorliggende aanpassing van de verordening betreft een beleidsarme omzetting van het huidige beleid om straks beter in te spelen op de komst van de Omgevingswet. De ontwikkelingsmogelijkheden voor windenergie zijn vastgelegd in het geldende beleid voor windenergie. De voorliggende verordening betreft enkel de juridische vertaling van dit in werking getreden beleid. Het past daarom niet binnen het karakter van de voorliggende aanpassing van de verordening om de locaties van de gebieden waar plaatsing van windmolens is toegestaan te heroverwegen.	nee
Indiener zienswijze: Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek		
Kan het behoud van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten nader in de Omgevingsverordening worden uitgewerkt. Dat is nu onvoldoende gebeurd. Ook de kaarten ontbreken.	Het behoud van kwaliteit is opgenomen conform het eerder vastgestelde Omgevingsplan Flevoland. Omdat het hier een beleidsarme omzetting betreft worden er nu geen onderwerpen nader uitgewerkt of toegevoegd aan de verordening.	nee
De tekst in hoofdstuk 2.2.1 van het Omgevingsprogramma suggereert dat Aardkundig waardevolle gebieden beschermingsbeleid kennen. Behalve voor PARk-gebieden is dit onjuist.	Klopt, er is buiten de PARk-gebieden geen specifiek beschermingsregime voor aardkundige waarden.	ja, in par 2.2.1 zal in de zin over bescherming van de aardkundige waarden worden toegevoegd dat dit alleen de PARk-gebieden betreft.

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
De OFGV doet de suggestie om bij de evaluatie van het waterbeleid een aantal thema's over grondwater en RO-activiteiten in de beschermingsgebieden mee te nemen.	Bij de beleidsarme omzetting is er geen ruimte voor beleidswijzigingen. De onderwerpen zijn bekend bij de betrokken ambtenaar en worden waar nodig betrokken bij het nieuwe waterprogramma dat in 2021 wordt vastgesteld.	nee
Flevoland vormt een belangrijke schakel tussen waterrijke gebieden' staat in de inleiding. 'Gelderland' ontbreekt in het rijtje waterrijke gebieden.	Dit is een terechte opmerking. Gelderland zal worden toegevoegd aan de opsomming.	Gelderland wordt toegevoegd aan de opsomming
<p>Voorstel om aan het Omgevingsprogramma toe te voegen: 'Beheerplan Natura 2000 voor het IJsselmeergebied' en 'in het kader van het in 2018 definitief vastgestelde Natura 2000-gebied voor het IJsselmeergebied moeten activiteiten getoetst worden op de toetsingscriteria van het beheerplan'.</p> <p>Tekstvoorstel: 'Naast de beheerplannen voor de binnendijks gelegen gebieden is er een beheerplan voor de Natura 2000-gebieden in het IJsselmeergebied (Eemmeer/Gooimeer, IJsselmeer, Ketelmeer/Vossemeer, Markermeer/IJmeer, Veluwerandmeren en Zwarte Meer). Dit plan hebben de provincies Flevoland, Fryslân, Gelderland, Noord-Holland, Overijssel en Utrecht, het ministerie van Economische Zaken en Rijkswaterstaat opgesteld ter behoud en versterking van de huidige natuur.</p>	In het programma wordt in algemene zin aangegeven dat er voor de N2000-gebieden aparte beheerplannen zijn. Hieronder vallen zowel de binnendijkse beheerplannen als het beheerplan IJsselmeergebied.	nee

Antwoordnota Ontwerp Omgevingsprogramma en Ontwerp Omgevingsverordening

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
<p>Advies om voor NNN één kaart te gebruiken voor zowel het Omgevingsprogramma als de Omgevingsverordening. Kaarten komen nu niet overeen.</p>	<p>In de verordening is de kaart opgenomen van het door de provincie begrensde NNN wat een planologische doorwerking kent. In het programma is een meer informatieve kaart opgenomen waar ook de door het Rijk begrensde N2000 gebieden op staan. De aanduiding 'natuur buiten natuurwerk' kan verwarrend zijn. Dit is de contramal van de begrensde gebieden en heeft dus zowel betrekking op agrarisch gebied, op landgoederen als op recreatie- en bosgebieden die niet begrensd zijn als NNN.</p>	<p>ja, de kaart in het programma wordt aangepast.</p>
<p>In de verordening ontbreken regels ter ontwikkeling en behoud van natuur buiten het Natuurnetwerk.</p>	<p>Het betreft een beleidsarme omzetting. De provincie heeft inderdaad geen planologische regels voor natuur buiten het Natuurnetwerk.</p>	<p>nee</p>
<p>Bij de beoordeling van hinder wordt rekening gehouden met cumulatieve effecten. Het is onduidelijk of dit ook bedoeld is voor beoordeling van aanvragen van omgevingsvergunningen. In de uitvoering kan dit complicaties opleveren met de gangbare beoordelingssystematiek.</p>	<p>De eerste alinea in par. 5.1.3 gaat over stiltebeleid en wordt verplaatst naar de betreffende par. 5.1.1.</p>	<p>ja, de eerste alinea van par. 5.1.3 wordt verplaatst naar par. 5.1.1 en de titel wordt gewijzigd naar stiltebeleid</p>
<p>Advies om de volgende tekst over te nemen uit de Nota Luchtvaartterreinen : 'Wel dient de aanvrager aan te tonen dat de beoogde luchtvaartactiviteiten geen negatieve effecten hebben op de leefomgevingskwaliteit van de woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen.</p>	<p>Deze zin is al opgenomen (1 na laatste zin par. 5.1.4.), alleen het woord 'wel' is er uit. Dit wijzigt niet de betekenis van de zin.</p>	<p>nee</p>

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
<p>Tekstvoorstel toevoegen: 'Op basis van de Wm heeft de provincie de verantwoordelijkheid voor de nazorg van stortplaatsen die na 1 september 1996 zijn gesloten. Degene die de stortplaats drijft moet een nazorgplan aan de provincie ter goedkeuring voorleggen. De nazorgplannen worden getoetst aan de IPO-checklist nazorgplannen stortplaatsen. De berekening van het doelvermogen gaat via het RINAS. Voor de dekking van bij de nazorg behorende kosten dient degene die de stortplaats drijft objectgebonden heffing te betalen'. BOOG draagt zorg voor beheer en actualisatie van checklisten en rekenmodellen. Na vaststelling zijn provincies verantwoordelijk voor de inhoud.</p>	<p>Uit de oorspronkelijke tekst in het Omgevingsplan Flevoland is 1 zin weggefallen. Deze zal worden toegevoegd.</p>	<p>De zin 'De berekening van de hoogte van de heffing vindt plaats op basis van de door de stortplaatsexploitanten opgestelde nazorgplannen' zal worden toegevoegd.</p>
<p>Tekstvoorstel: bij bodem en grondwatersanering i.p.v. streefwaarde de juiste term gebruiken 'achtergrondwaarde'.</p>	<p>Klopt, de opmerking wordt overgenomen. Maar i.v.m. leesbaarheid worden de eerste 2 alinea's geherformuleerd.</p>	<p>De nieuwe tekst wordt: "De Provincie Flevoland heeft een relatief schone bodem. Er zijn geen aanwijzingen voor diffuse verontreinigingen (Bodemkwaliteitskaart gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde 13 juli 2018). Bij bodemsanering wordt voor de terugsaneerwaarden aangesloten bij de generieke dan wel gebiedsspecifieke waarden die op grond van het Besluit bodemkwaliteit zijn vastgesteld. De Provincie Flevoland heeft echter altijd de mogelijkheid om hiervan af te wijken en gemotiveerd te kiezen voor een terugsaneerwaarde op basis van de toekomstige bestemming of de daadwerkelijke functie."</p>
<p>Om mogelijk te maken dat een maatschappelijke opgave vroegtijdig wordt opgepakt door betrokkenen wordt geadviseerd een handreiking in het uitvoeringsplan te doen (w.o. bodeminformatie en een toetsingskader duurzaamheid). De term bodembiodiversiteit vraagt om nadere toelichting/uitwerking.</p>	<p>Het Omgevingsprogramma is een beleidsarme omzetting van het bestaande beleid. De vraag om een nieuw toetsingskader te ontwikkelen valt buiten de reikwijdte van de beleidsarme omzetting.</p>	<p>nee</p>

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
	Bodembiodiversiteit: de bodem wordt zorgvuldig en evenwichtig benut en vindt geen achteruitgang van bodemleven en organische stof en bodemstructuur plaats, waardoor de bodemvruchtbaarheid en het waterbergend vermogen van de bodem op peil blijven.	
Er is stagnatie in de ontwikkeling van open bodemenergiesystemen. Bij b.v. Airport Lelystad zal elk bedrijf vermoedelijk weer een eigen systeem krijgen, boringen nemen dan niet significant af. Bij grote collectieve gesloten systemen zal direct aandacht moeten gaan naar afkoeling van de bodem (afname prestaties). Van belang is dat de bodem doelmatig gebruikt wordt en dat systemen zich kunnen blijven ontwikkelen. Tekstvoorstel vervanging (2e alinea, laatste zin): 'De provincie wil negatieve interferentie tussen aangrenzende bodemenergiesystemen voorkomen'.	Het doel van de zin is dat bodemsystemen worden gestimuleerd. Het voorkomen van negatieve interferentie is slechts een voorbeeld daarbij. Door de tekstsuggestie over te nemen verdwijnt het beleidsdoel stimuleren van bodemenergie.	nee
De referentie naar de bollenteelt § 1.2.1.5 ontbreekt bij ontgrondingen. Tekstvoorstel toevoegen § 5.6.2: 'Dit laat het provinciaal beleid t.a.v. permanente bollenteelt onverlet (zie § 1.2.1.5).	De zienswijze wordt overgenomen.	ja, de weggevallen zin wordt weer toegevoegd.
De laatste zin van de paragraaf hergebruik klopt niet. Integratie is feitelijk al klaar, alleen de bestuurlijke vaststelling moet nog plaatsvinden.	Dit is inderdaad afgerond.	ja, de zin wordt verwijderd.
Indiener zienswijze: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		
De Rijksdienst vraagt om een aanscherping van het Omgevingsprogramma als het gaat om nationale erfgoedbelangen. Specifiek gaat het om het behoud van werelderfgoed in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, wederopbouwgebieden en Rijksmonumenten.	Het betreft hier een beleidsarme omzetting van provinciaal beleid en regelgeving, hierbij is geen ruimte voor nieuw beleid. De vraag van de rijksdienst heeft bovendien betrekking op rijksbeleid. Het Rijk is zelf verantwoordelijk om de nationale belangen in hun eigen beleidsinstrumenten te borgen.	nee

Ingekomen zienswijzen 7^e wijziging Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012

Reactie	Reactie provincie	Wijziging van Omgevingsprogramma/verordening
<p>Indiener zienswijze: Waterschap Zuiderzeeland</p> <p>Het waterschap geeft aan geen zienswijze in te dienen. Wel reageert het kort op de twee voorgestelde wijzigingen. Met het vervallen van een 15-tal buitendijkse gebieden als gevolg van de herijking van het provinciale waterveiligheidsbeleid en de aanstaande ondertekening van het convenant is er voor alle buitendijkse gebieden duidelijkheid over verantwoordelijkheden, rollen en taken m.b.t. waterveiligheid. Het waterschap vindt dit een mijlpaal, omdat hiermee gezamenlijk een beleidsmatige onderdeel van het dossier buitendijks wordt afgerond. Met betrekking tot het aanwijzen van de voormalige primaire waterkering achter de Kadoelerkeersluis als regionale waterkering geeft het waterschap aan het Overijsselse deel conform afspraak aan te wijzen als overige kering en daarbij de Flevolandse norm en toetsvoorschriften te hanteren.</p>	<p>De reactie van het waterschap wordt onderschreven en voor wat betreft de 7^e wijziging inhoudelijk voor kennisgeving aangenomen.</p>	<p>nee</p>

Ambtshalve aanpassingen

Deze nota bevat ook een aantal ambtshalve voorgestelde wijzigingen van het ontwerp waarmee, aanvullend op de externe reacties, geconstateerde onjuistheden en onduidelijkheden worden verholpen.

Samenvatting van de aanpassingen in het Omgevingsprogramma

- De inleiding is aangepast. De relatie met de Omgevingsvisie is duidelijker omschreven.
- In hoofdstuk 1, ruimte, zijn diverse tekstuele wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van gemaakte opmerkingen om de tekst te verduidelijken. Tevens zijn de essentiële elementen van het beleid toegevoegd in paragraaf 1.3.
- In hoofdstuk 3, water, zijn diverse tekstuele wijzigingen doorgevoerd om de tekst te verduidelijken. Ook zijn een aantal zinnen weer toegevoegd die abusievelijk niet in het ontwerpprogramma waren opgenomen, zoals de evaluatie van de wateroverlastnorm.
- Het beleidskader Oostvaardersplassen is toegevoegd in paragraaf 4.1.1.1 en in bijlage 5. Daarnaast is de tekst over landgoederen verduidelijkt.
- In hoofdstuk 6, energie, is de Structuurvisie zon toegevoegd.
- Bij hoofdstuk 7, mobiliteit, is de inleiding geherformuleerd waardoor het duidelijker is dat in dit hoofdstuk de Mobiliteitsvisie en het Programma Mobiliteit en Ruimte beide zijn opgenomen.
- In hoofdstuk 8 is de juiste verwijzing naar de recent vastgestelde sportnota opgenomen.

Samenvatting van de aanpassingen in de Omgevingsverordening

- Aan de Omgevingsverordening is het overgangsrecht en de toelichting toegevoegd.
- De Omgevingsverordening Flevoland is aangevuld met de Zevende wijziging van de Verordening voor de fysieke leefomgeving Flevoland 2012 (waterveiligheid), zoals deze op 19 september 2018 in ontwerp door Provinciale Staten is vastgesteld.
- N.a.v. bestuurlijke toezeggingen aan Provinciale Staten is t.b.v. de Structuurvisie zon een regeling over zonne-energie opgenomen in de Omgevingsverordening (titel 2.2). Hierover zijn Provinciale Staten geïnformeerd bij mededeling d.d. 13 november 2018. Het betreft regels over het maximum aantal beschikbare hectares in het landelijk gebied en de tijdelijkheid van 25 jaar van een opstelling voor zonne-energie. Een conceptversie van de regeling is afgestemd met de gemeenten. Reacties vanuit de gemeenten Dronten en Zeewolde hebben geleid tot aanpassingen t.o.v. het concept. Het gaat om:
  - o redactionele aanpassingen in de toelichting bij de artikelen 2.24 en 2.26,
  - o het concreet benoemen van de wettelijke grondslag voor de tijdelijkheid van omgevingsvergunningen in de toelichting bij artikel 2.24,
  - o het wijzigen van artikel 2.24, lid 2 onder b en de toelichting daarbij, zodanig dat alleen de opstelling moet worden verwijderd,
  - o het toevoegen van een nieuw lid aan artikel 2.27 inhoudende dat de bestemming zonne-energie mag blijven als een nieuwe opstelling op dezelfde plek wordt gerealiseerd.
- Er is in 2018 een evaluatie van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming provincie Flevoland 2016 uitgevoerd. Ook is bij de totstandkoming van het faunabeheerplan 2019-2023 kritisch naar de verordening gekeken en heeft de bestuurlijk verkenner m.b.t. de structuur van het faunabeheer in Flevoland zijn advies opgeleverd. In november 2018 zijn de opbrengsten hiervan op hoofdlijnen overgenomen door GS. De daaruit voortvloeiende wijzigingen zijn verwerkt in hoofdstuk 8 van de Omgevingsverordening.
- Tenslotte zijn een aantal juridisch-technische en redactionele wijzigingen doorgevoerd.

Een overzicht van alle wijzigingen is te vinden in de wijzigingsdocumenten van het Omgevingsprogramma (#2342712) en de Omgevingsverordening (#2343207).